

kirjaamo@stm.fi

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Helsinki

14.12.2018

STM115:00/2018
STM/4017/2018

LAUSUNTO ERIKOISLÄÄKÄRI- JA ERIKOISHAMMASLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN SEKÄ YLEISLÄÄKETIETEEN ERITYSKOULUTUKSEN ASETUSLUONNOKSESTA

Sosiaali- ja terveysministeriön pyynnöstä Tehy ry lausuu yhdessä Yhteistyöjäsenjärjestöjen kanssa erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksen asetuseräluonnoksesta. Lausunto koskee erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen **tavoitteita, koulutuksen järjestämistä ja suorittamista.**

Koulutuksen lähtökohtana tulee olla osaamisperustaisuus, johon asetusmuutos pyrkii vastaamaan. Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkäri- sekä yleislääketieteen erityiskoulutusten tavoitteena on vastata tämän päivän ja tulevaisuuden haasteisiin sekä huomioida väestön, kouluttajien ja koulutautujien tarpeet että tukea palvelujärjestelmän kehittämistä. On kannatettavaa, että edellä mainittuja koulutuksia järjestettäessä huomioidaan työvoimatarve. Nyt erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkäri sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksen saaneiden työvoiman määrä ja jakautuminen eivät vastaa väestön tarpeita. Suomen Bioanalyttikoliiton mukaan esimerkiksi kliinisen kemian erikoislääkäreistä on pulaa eri erikoissairaanhoidon toimipisteissä. Koulutukseen on ollut vähän hakijoita. Lääketieteen perusopinnoissa koulutuksessa oppiaineena on laboratoriolääketiede, mutta opinnoissa se on edelleen kliininen kemia. Kliininen kemia kuvaa huonosti nykytilannetta, jossa laboratoriolalle on tullut paljon myös genetiikkaa, myös mikrobiologian ja patologian alueelle. Nimikkeenä kliininen kemia saattaa johtaa harhaan ja vähentää alalle suuntautumista. Kansainvälisesti nimike on jo muutettu. Suomessa asiaan on ollut erilaisia mielipiteitä. Lisäksi on hyvä, että yliopistojen roolia koulutusten koordinoijana lisätään, koska se edistää koulutusten määrien tarkoituksenmukaista ennakkointia ja mahdollistaa edellä mainittujen koulutusten tasaisen laadun.

Asetuseräluonnoksen 2§:ssä todetaan, että koulutuksen tulee antaa lääkäriille valmiudet hallita vaativia erikoisalansa diagnostisia menetelmiä sekä suunnitella ja toteuttaa erikoisalansa vaativa sairauksien ennaltaehkäisy ja hoito yksilö- ja väestötasolla. Kokonaisvaltainen näkemys hoitoprosessissa edellyttää myös kuntoutuksen huomioimisen. Tehy Ry ehdottaa, että tässä yhteydessä todettaisiin seuraavasti: koulutuksen tulee antaa erikoislääkäriille ja erikoishammaslääkäriille valmiudet hallita vaativia erikoisalansa diagnostisia menetelmiä sekä suunnitella ja toteuttaa erikoisalansa vaativa sairauksien ennaltaehkäisy, hoito ja kuntoutus yksilö- ja väestötasolla yhteistyössä muiden sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten kanssa. Erikoislääkäriillä pitää olla tarkoituksenmukainen tieto ja taito ohjata sekä turvata potilaan toimintakykyä tukeva kuntoutumisprosessi niin, että se toteutuu oikea-aikaisesti ja asiantuntevasti.

Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksia sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksia järjestettäessä muutos osaamisperustaiseksi tarkan ajallisen pituuden määrittämisen sijaan on erittäin tarkoituksenmukaista. On ensiarvoisen tärkeää, että erikoislääkäriillä, erikoishammaslääkäriillä ja yleislääketieteen erityiskoulutuksen suorittaneilla lääkäriillä on vaadittavat tiedot ja taidot. Toisaalta vähimmäispituuden asettaminen edellä mainituille koulutuksille on ristiriidassa osaamisperustaisuuden kanssa eikä näin ollen ole perusteltua. Myöskään erikoislääkärikoulutuksen suorittamisen ehdot, joissa edellytetään tietyn mittaisia jaksoja esimerkiksi terveyskeskuksessa, eivät ole osaamisperustaisuuden

näkökulmasta perusteltuja. Vähimmäispituuksien määrittämisen sijaan, tulisi laatia riittävän selkeät ja konkreettiset ammattitaitovaatimukset ja kriteerit, joilla arvioidaan tarvittava osaaminen joko aidoissa työtehtävissä tai simulaatiossa.

On tärkeää, että erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksen tarpeen arvioinnissa yliopisto toimii tiiviissä yhteistyössä alueellisen neuvottelukunnan kanssa. Lause ”Koulutusjärjestelyt tulee tehdä alueellisesti tarkoituksenmukaisesti” tulee kuvata selkeämmin ja konkreettisemmin, koska ilmaisu on laava ja näin ollen voi johtaa vaihteleviin käytäntöihin ja siten vaikuttaa koulutuksen laatuun ja koulutettavien tasa-arvoiseen kohteluun.

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen vähintään 16 tunnin kurssimuotoinen koulutus, joka perehdyttää terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään ei vaikuta kovinkaan merkityksellistä osaamista tuottavalta. Lisäksi edellytys tuntimääristä on ristiriidassa osaamisperustaisuuden kanssa ja siten epätarkoituksenmukainen.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä seuraavien Tehyn yhteistyöjäsenjärjestöjen kanssa: Suomen Bioanalyttikoliitto, Suomen Ensihoitoalan Liitto, Suomen Mielenterveyshoitoalan Liitto, Suomen Röntgenhoitajaliitto, Suomen sairaanhoitajaliitto, Suomen terveydenhoidon ammattiliitto.

Helsinki 14.12.2018

Millariikka Rytkönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
johtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Kirsi Coco, koulutuspoliittinen asiantuntija, Tehy ry, kirsi.coco@tehy.fi, p. +358408215057